श्री

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौ

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री विनोद शर्मा

राजस्व सदस्य श्री राजेन्द्र पौडेल

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं

फैसला

२०७७/०७८ सालको निर्णय नं. १२

पुनरावेदन नं. : ०७५-RB-०३६६

पुनरावेदन दर्ता मितिः २०७६।०२।१४

मुद्दाः आयकर।(२०६९/०७०)

का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १ हात्तिसार स्थित सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रधान कार्यालयका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त प्रमूख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५६ को शम्भु नाथ गौतम...१ } पुनरावेदक

विरूद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरीहरभवन, ललितपुर १
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं ....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय : ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी : प्रमुख कर प्रशासक बलराम रिज्याल
शुरु निर्णय मिति : २०७४।०१।१३

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगाना
प्रत्यर्थीको तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी ,शाखा अधिकृत श्री ठाकुर प्रसाद बास्ताकोटी

ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको मिति २०७४।०१।१३ को निर्णय र आन्तरिक राजश्व विभागबाट मिति २०७५।१२।२९ उपर आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तरगत पर्ने मुद्दा दर्ता गर्दा ऐ ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको धरौटी दाखिला

भए/नभएको एकिन गर्ने जिम्मेवारी राजस्व न्यायाधिकरण नियमावली,२०३० को नियम ४ अनुसार स्रेस्तेदारलाई तोकिएको छ । स्रेस्तेदारको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्र परेको नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ख) अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्न नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ञ) बमोजिम आवश्यक कागजपत्र हेरी/मगाई नियम ९ को खण्ड (च) बमोजिम भए/नभएको चेक जाँच गरी/गराई नियम १० बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी/गराई पुनरावेदन दर्ता भई नियमानुसार पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम विवादित कर रु.१४,२४,३२१।२१ को राख्नु पर्ने आधा रु.७,१२,१६०।६१ धरौटी दाखिला गरेको छ भनी पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रमा खुलाई दर्ताका लागि तत्कालिन स्रेस्तेदारबाट स्वीकृत भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको अन्य संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

मुद्दाको तथ्य

१. सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडबाट आर्थिक वर्ष २०६९।०७० को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. ७२,१८,३६,६२४।०० देखाई मिति २०७०।०९।२५ मा पेश भएको आय विवरण ।

२. उक्त आ.व.को आय विवरण कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको विवरण तथा कागजातको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताले आयकर ऐन, २०५८(संशोधन सहित) बमोजिम आयमा समावेश गर्नपर्ने आय समावेश नगरेको कट्टी गर्न नपाईने खर्च दाबी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बामोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो वमोजिम नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम करदाताका नाममा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७३।१२।२० मा लिखित सूचना जारी भएको ।

३. ठूला करदाता कार्यालय, हरीहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३।१२।२० मा जारी भएको सूचना उपर करदाताले मिति २०७४।०४।१८ मा जवाफ पेश गरेको।

४. करदाताले पेश गरेको जवाफमा लिएको जीकिर समेतलाई अध्ययन गर्दा कुनै पनि सवारी साधन बैंकको नाममा दर्ता हुँदैमा बैंकको स्वामित्वमा हुन्छ भन्न् कानूनतः मिल्ने नदेखिएको हुँदा निज करदाताले ह्रास खर्च मान्य गर्नूपर्ने भनी लिएको जीकिर कानून सम्मत नभएको, Staff Vehicle Scheme अन्तर्गतको सवारी साधनहरुको सवारी साधन बीमा र सवारी कर खर्चलाई आयकर ऐन,२०५८ (संशीधन सहित) को दफा १३(ग) बामोजिम खर्च मान्न सकिने आधार नभएको, करदाताले अन्य सम्पत्तीमा गरीएको व्यवस्थाको खर्च रकममा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ५९(१क) बामोजिमको खर्च कट्टि नहुने हुँदा करयोग्य आय रु. ७४,१५,५२,५३४।७५ (चौहत्तर करोड पन्ध्र लाख बाउन्न हजार पाँच सय चौंतिस पैसा पचहत्तर मात्र) मा आयकर ऐन, २०५८ (सं.स.) वमोजिम संशोधित कर निर्धारण हुने गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०१।१३ मा संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी भएको।

५. करदाताले ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०१।१३ मा संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई पुनरावलोकनको लागि आन्तरिक राजश्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा आन्तरिक राजश्व विभागले प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा स्थानान्तरण गरेको बोनस सम्बन्धमा कार्यालयबाट कर निर्धारण गर्दा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले कर्मचारीलाई वितरण गरेको र राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा पठाएको रकम बाहेक बाँकी अवितरित रहेको वोनस रकमलाई आयकर ऐन,२०५८ (संशोधन सहित) को दफा २५(१ग) बामोजिम आयमा समावेश गर्ने गरी पुनः संशोधन कर निर्धारण गर्न कार्यालयमा पठाउनु बाँकि अन्य विषयमा भने शुरु ठूला करदाता कार्यालय, हरीहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७४।०१।१३ मा भएको संशोधन कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय कानून सम्मत नै भएकोले निवेदन जिकिर पुग्न सक्दैन भन्ने आन्तरिक राजश्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५।१२।२९ मा भएको निर्णय।

६. पुनरावेदकले दावी गरेको Vehicle Scheme का सम्बन्धमा सवारी साधन प्रयोग गरेवापत आयकर नियमावलीको नियम १३ को उपनियम १ अनुसार सवारी साधन प्रयोग गर्ने कर्मचारीको कर गणना गर्दा तलबको ०.५ प्रतिशतले हुने रकम कर्मचारीको तलबमा जोड्ने र करकट्टी सन्दर्भमा बैंकले ह्रास खर्च नपाउने र सवारी साधन कर तथा विमा खर्च बैकको नाफा नोक्सान हिसाबको अनुसुची ४.२४ मा खर्च दावी गरिएकोमा उक्त खर्च दावीलाई मान्यता दिन मिल्दैन भनि शुरु ठूला करदाता कार्यालयले मिति मिति २०७४।०१।१३ मा भएको संशोधन कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय र राजश्व विभागको करदाताले नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाएको अपलेखन खर्चलाई अग्रिम कर तर्फ खर्च कट्टी देखाएता पनि आयकर ऐनले प्रदान गरेको सुविधा अन्तर्गत जोखिम व्यहोर्नुपर्ने कोषमा कानुन बामोजिम खर्च कट्टी लिन मिल्ने सीमा भित्र रहेको देखिएकोले सो खर्चलाई अमान्य गरी गरेको कर निर्धारण सम्बन्धमा छानबीन तथा एकिन गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नको लागि कार्यालयमा पठाउनु पर्ने ठहर्छ भन्ने निर्णय सहितका वेहोरा खुलाई अरु निर्णय व्यहोरामा चित्त नबुझेको हुँदा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको मिति २०७४।०१।१३ कर निर्धारण आदेश र सोहि निर्णयलाई सदर ठहराई भएको विभागको २०७५।१२।२९ को निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ भनी प्रत्यर्थीका तर्फबाट यस न्यायधिकरणमा परेको पुनरावेदन पत्र।

७. यसमा मुलुकी फौज्दारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नू भनी मिति २०७६।०६।०८ मा यस न्यायाधिरकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदकका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगानाले आ.ब.२०६९/०७० मा आयकर तर्फ बैंकको

रु.७२,१८,३६,६२४/-करयोग्य आयमा विपक्षी कार्यालयले रु.७४,१५,५२,५३४/७५ करयोग्य आय कायम गरी सोही बमोजिम खर्च कट्टि अमान्य गरी कर निर्धारण गरेको, मार्केटिङ्गका कर्मचारीलाई बजार प्रवर्द्धनका लागि सवारी साधन दिने गरेको , बैंकको स्वामित्व र प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने गरी कर्मचारीलाई उपलब्ध गराइएको बीमा तथा सवारीसाधन कर वापतको रकम बैंकले खर्च दावी गरेको बेमनासिव हुने कानूनी ब्यबस्था छैन। त्यसैगरी बोनस रकम प्रचलित बोनस ऐन बमोजिम वितरण गरेको र बाँकी रकम विभिन्न कोषहरुमा जम्मा गरिसकेको अवस्थामा पुनः आयमा समावेश गर्ने तर्क कानून विपरीत भएकाले शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको कर निर्धारण आदेश बदरभागी छ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।

९. प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजश्व विभाग समेतका तर्फवाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालयका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बास्ताकोटीले कर्मचारीले उपयोग गरेका सवारी साधनहरु कर्मचारीको रोजाईमा खरिद गरिने, कर्मचारीले आफ्नो तजवीजले उपयोग गर्ने र अन्त्यमा कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण गरिने भएकाले बैंकको एकल स्वामित्व रहेको र ब्यबसायिक आय आर्जनसंग मात्र सम्बन्धित भएको नदेखिँदा शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको कर निर्धारण आदेश सदर हुनुपर्दछ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

१०. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिइएका जिकिरहरु दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरुको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो।

आयकर तर्फ

(क) Vehicle Scheme बमोजिम कर्मचारीलाई सुविधामा प्रदान गरेको सवारी साधनको स्वामित्व, प्रयोग तथा Possession Right सम्बन्धी विवादका कारण बीमा र सवारी साधन कर खर्च तथा ह्रासखर्च कट्टी पाउने/ नपाउने सन्दर्भमाः

(ख) सम्पत्तीमा गरिएको व्यवस्था रकम खर्च कट्टी सम्बन्धमाः

क) Vehicle Scheme का सम्बन्धमाः–

कर्मचारीलाई सवारी साधन खरिद गरिदिने योजना सञ्चालन गरेको, संस्थाको हित वा सेवा शर्त विपरीत कार्य गरेमा सुविधाबाट वञ्चित गर्न मात्र संस्थाको स्वामित्व कायम राख्न सवारी साधन संस्थाकोनाममा राखिएको, उपलब्ध गराईएको सवारी साधन निर्वाध रुपमा उपयोग गर्ने अधिकार Possession Right सम्बन्धित कर्मचारीमा नै रहने, ब्यबसायिक काममा समेत अन्यले प्रयोग गर्न नपाउने, ईन्धन र मर्मतको खर्च निश्चित सीमा भन्दा माथिको सम्बन्धित कर्मचारीले नै ब्यहोर्ने, कर्मचारीको रोजाईमा रकम थप गरेर सवारी साधन खरिद गर्न सकिने, सवारी साधनको प्रयोग आय आर्जनसँग सम्बन्धित कामका लागि मात्र नहुने, ब्यक्तिगत प्रयोजनमा बढी उपयोग हुने र पछि तोकिएको निश्चित अवधि पुरा भएपछि कर्मचारीले नै सवारी साधन लैजान पाउने देखिंदा लामो अवधि सेवामा रहने कर्मचारीले पटकपटक नै सवारी साधनको स्वामित्व बहन गर्न पाउने

समेत देखिन आएको र कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण भै सम्पतिको निसर्गबाट कुनै प्रतिफल प्राप्त नहुने भएकाले पूर्ण स्वामित्व हो भन्न सकिने अवस्था देखिएन।

Nepal Accounting Standard (NAS) को Paragraph 6 and 7 मा यस सम्बन्धि परिभाषा र Recognition बारे उल्लेख भएको तथ्य –"Property, plant and equipment are tangible items that :- a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others or for administrative purpose." Para-6

"The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized a an assets, if and only it, (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entity."para–7

लेखामानको उपरोक्त तथ्य अनुसार कुनै निकायको सम्पति हुन त्यस्तो सम्पति उक्त निकायको उत्पादन कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने वस्तु तथा सेवाको वितरणमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, अन्य ब्यक्तिलाई भाडामा दिन सक्ने वा प्रशासकीय कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्नेमा बैंकले स्वतन्त्र रुपमा उल्लेखित कुनै पनि कार्यमा प्रयोग गर्न सक्ने देखिएन । ब्लु बुक र दर्ताका आधारमा मात्र सवारी साधन संस्थाको स्वामित्वमा रहेको भनी ब्यवसायको वार्षिक आयबाट निम्नानुसारका खर्च कट्टी दावी गरेको सन्दर्भमा हेर्दा निम्नानुसार देखियोः

- **बीमा खर्चः–** माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा संस्थाको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत संस्थाका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको बीमा खर्च अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णयलाई समर्थन गर्ने गरी मिति २०७५।१२।२९ मा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।
- **सवारी साधन करः–** माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा संस्थाको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत संस्थाका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको सवारी साधन कर खर्च अमान्य गर्नेगरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णयलाई समर्थन गर्ने गरी मिति २०७५।१२।२९ मा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।
- **कर्मचारी सुविधाको सवारी साधनको ह्रास खर्च कट्टी दावीः–** माथि विवेचित आधार तथा आयकर ऐन,२०५८ को दफा १९(१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आयमा वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको ह्रासयोग्य सम्पत्तिको ह्रास भए वापत अनुसूचि-२ बमोजिम ह्रास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा Own your vehicle scheme अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हुने नदेखिएकोले र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिएको अवस्था हुँदा माथि विवेचित तथ्यबाट सवारी साधनको ह्रास खर्च कट्टी दावी नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालयको निर्णयलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट मिति २०७५।१२।२९ मा भएको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

ख) सम्पत्तीमा गरिएको व्यवस्था रकम खर्च कट्टी सम्बन्धमाः

आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णयानुसार आयकर ऐन,२०५८ र आयकर निर्देशिका २०६६ (दोश्रो संशोधन,२०७३ सहित) बमोजिम कर्जा अपलेखन खर्च लिएको देखिन्छ। तसर्थ यस आर्थिक वर्षमा करदाताले नाफा नोक्सान हिसावमा देखाएको कर्जा अपलेखन खर्चलाई आयकर तर्फ खर्च कट्टी देखाएतापनि आयकर ऐनले प्रदान गरेको सुविधा अन्तर्गत जोखिम व्यहोर्ने कोषमा कानून बमोजिम कट्टी लिन मिल्ने सीमा भित्र रहेको देखिएकोले सो खर्चलाई अमान्य गरी गरेको कर निर्धारण सम्वन्धमा छानविन, विश्लेषण तथा यकिन गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नको लागि कार्यालयमा पठाउनु पर्ने ठहर्छ भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५।१२।२९ मा भएको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

११. माथि विवेचित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं.३००४३३५०४ भएका पुनरावेदक करदाता सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडको आ.व.०६९/०७० को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शूरु ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७४/०१/१३ मा भएको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/१२/२९ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन।

तपसिल

- प्रस्तुत फैसलाको प्रतिलिपी साथै राखी फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंलाई दिनू---१
- फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनू--------------२
- प्रस्तुत फैसला विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू--३

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौं।

(राजेन्द्र पौडेल)
राजस्व सदस्य

(विनोद शर्मा)
अध्यक्ष

फैसला तयार पार्न सहयोग गर्नेः
शाखा अधिकृतः सनिता लामा
टिपोट गर्ने ना.सुः हेमन्त फुयाँल

इति सम्बत् २०७७ साल पुष ५ गते रोज १ शुभम्--------------------------------।